

גיטין דף כג עמוד א תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה - עוז והדר" (ליום שלישי)

1 והוא - מה שהכשירה המשנה כתיבת הגט על ידם זה דווקא
2 כשהיה אדם גדול עומד על גביו של החרש שוטה וקטן, ואומר לו
3 לכתוב לשם איש פלוני, והכותב גומר בליבו לכוון כפי שהגדול
4 מצווהו.
5 מקשה הגמרא, אַמַּר לִיהֵא רַב נַחְמָן לֵרַב הוּנָא, אֱלֵא מַעֲתָה - לדבר
6 שכשגדול עומד על גביו הגט כשר, אם כך בעובד פּוֹבְבִים הכותב
7 גט וְיִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבְיָו, הֲכִי נִמְיָ - האם גם כזה נאמר דָּבָשֶׁר. וְכִי
8 תִּמְנָא הֲכִי נִמְיָ - ואם תאמר שאכן כך, וְהַתַּנְיָא - והרי שנינו עובד
9 פּוֹבְבִים פְּסוּל לכתוב את הגט. ומהברייתא משמע שבכל האופנים
10 הוא פסול. ענה לו רב הונא, עוֹבֵד פּוֹבְבִים לְדַעְתֵּיהִ דְנַפְשֵׁיהָ עֵבֵד -
11 לדעת עצמו עושה, כיון שהוא בר דעת אינו גומר בלבו לכתוב
12 כפי שהישראל מצווהו, וחוששים שכתב לשם איש אחר.
13 הִרִד - ושוב; אַמַּר רַב נַחְמָן, לֵאמֹר מִילֵתָא הִיא דְאִמְרֵי - לא נכון מה
14 שאמרתי שגוי פסול אפילו כשישראל עומד על גביו, אלא בכל
15 אופן כתיבתו כשרה. וראיה לדבר, דְמִדְקָא פְּסוּל לִיהֵא - מכך שפסל
16 התנא במשנה הבאה לעובד פּוֹבְבִים לְעֵנֵן הַבָּאָה - להיות שליח
17 להביא גט, מַפְלַל דְלַעֲנָן בְּתַיְבָה שֵׁלָא הוֹחֵר שִׁגְיֵי פְסוּל, הרי הוא
18 בְּשַׁר, ומשנתנו כרבי מאיר שאין צריך כתיבה לשמה. ולרב נחמן
19 גם חרש שוטה וקטן כשרים לכתוב אף שאין גדול עומד על
20 גביהם. מקשה הגמרא, וְהַתַּנְיָא, עוֹבֵד פּוֹבְבִים פְּסוּל לכתוב את
21 הגט. מתרצת הגמרא, הִיא - הברייתא, כֵּרְבִי אֱלֵעֲזָר הִיא, דְאִמַּר
22 לעיל (טו) עָדִי מַסִּירָה בְּרִיתָהּ, וְכַעֲנֵן בְּתַיְבָה לְשָׁמָה, שמכיון שמן
23 התורה אין צריך עדי חתימה, על כרחך שהפסוק יוצא לה'
24 שדרשוהו' לה - לשמה; מדבר על כתיבת הגט, וְהָא וְהָא, שעוֹבֵד
25 פּוֹבְבִים אֲדַעְתֵּיהִ דְנַפְשֵׁיהָ קַעְבִּיד - עושה על דעת עצמו גם
26 כשישראל עומד על גביו, ולכן פסלה הברייתא כתיבת גט על ידי
27 גוי.
28 הגמרא מבררת את שיטת רבי מאיר.
29 אַמַּר רַב נַחְמָן, אוֹמַר הֵהּ רַבִּי מַאִיר, אֲפִילוּ מַצָּאוּ הַבַּעַל לִגַּט אַשֶׁה
30 בְּאֵשְׁתָּהּ, ולא נכתב לשם גירושה; וְחַתְמוּ בְּעֵדִים לְשַׁמָּה, וְנָתְנוּ לָהּ,
31 בְּשַׁר. מקשה הגמרא, אִיתִיבִיהָ רָבָא לְרַב נַחְמָן, נִאֲמַר בְּתוֹרָה (דברים
32 כד א) 'וְכָתַב לָהּ' ודרשו (לעיל ב) 'לה' - לְשִׁמָּה; מַאי לָאוּ שְׂכֵיבִית
33 הַגֵּט צְרִיכָה לִהְיוֹת לְשַׁמָּה, וְקִשָּׁה לֵרַב נַחְמָן שֶׁהַכְשִׁיר בְּדַעַת רַבִּי
34 מַאִיר גַּט שֵׁלָא נִכְתַּב לְשַׁמָּה. מתרצת הגמרא, לֵאמֹר כַּךְ נִדְרוּשׁ
35 מִזִּמְטוּסָא, אֵלָא חֲתִימַת עֲרִים הִיא שִׁצְרִיכָה שְׂתַהוּא לְשַׁמָּה. אִיתִיבִיהָ
36 רָבָא לֵרַב נַחְמָן קוֹשִׁיָא נוספת, שנינו במשנה (לקמן כד.) בְּלֵגָא שְׂכֵיבִית
37 שֵׁלָא לְשוּם גִּירוּשֵׁי אַשְׁתָּה, פְּסוּל, הרי שכתביבת הגט צריכה להיות
38 לְשַׁמָּה. מתרצת הגמרא, אִימָא בְּמִשְׁנָה, כֵּל גַּט שְׂחַתְמוּ שֵׁלָא לְשוּם
39 אִיתִיבִיהָ פְּסוּל, שחתימה בכלל כתיבה, ורק היא צריכה להיות לְשַׁמָּה.
40 אִיתִיבִיהָ רַבָּא לֵרַב נַחְמָן, שנינו בברייתא, בְּשֵׁהוּא בּוֹתְבוּ לִמְקַצַּת
41 הַגֵּט לְשַׁמָּה, נחשב באילו בּוֹתְבוּ כוֹל לְשִׁמָּה. מַאי לָאוּ שְׂכֵיבִיהוּ
42 בּוֹתְבוּ לְתוֹרָה - עיקר הגט [שם] האיש האשה והזמן לְשִׁמָּה, נחשב
43 באילו בּוֹתְבוּ אִף לְמוֹפָס - לשאר נוסח הגט לְשִׁמָּה, הרי שצריך
44 לכתוב את הגט לשמה, ואיך הכשיר רבי מאיר כשמצאו באשפה.
45 מתרצת הגמרא, לֵאמֹר כַּךְ נִפְרַשׁ אֶת הַבְּרִיתָא, אֵלָא בְּשֵׁהוּא חוֹתְמוּ
46 לְשִׁמָּה נִחְשַׁב בְּאִילוּ בּוֹתְבוּ כוֹל לְשִׁמָּה.
47 הגמרא מבארת את משנתנו באופן נוסף: וְאִבְעִית אִימָא, הִנֵּי
48 מַתְּנִיתָא מִנֵּי רַבִּי אֱלֵעֲזָר הִיא, דְאִמַּר עָדִי מַסִּירָה בְּרִיתָהּ, וְצִרְיָן הַגֵּט
49 לְהִיכַתֵּב לְשַׁמָּה, וְכַרְבִּי וְהוֹדָה אַמַּר שְׂמוּאֵל שְׁבִיאָר דְּבַרֵּי הַמִּשְׁנָה
50 כֵּן, והוא - מה שהכשרנו כתיבת הגט על ידי חרש שוטה וקטן,
51 מדובר בְּשִׁשְׁיָרֵי הַחַרְשׁ שוטה וקטן בכתיבתו את מְקוֹם הַתּוֹרָה,
52 ויכתבו בר דעת לשמה.
53 וְכֵן אַמַּר רַב תַּנְיָא מְשַׁמִּיהָ דְעוּלָא, והוא שְׁשִׁיר מְקוֹם הַתּוֹרָה, וְרַבִּי
54 אֱלֵעֲזָר הִיא, הַמְצִירִיכַת כתיבת הגט לשמה. וְרַבִּי וְרִיקָא אַמַּר בְּשֵׁם רַבִּי
55 יוֹחָנָן, אֵינָה תּוֹרָה - אינה שמועה נכונה ואין להעמיד את המשנה
56 כרבי אלעזר. שואלת הגמרא, מַאי אֵינָה תּוֹרָה. משיבה הגמרא,
57 אַמַּר רַבִּי אַבְרָהָם, בְּאֵן - במשנה זו, שהתירה את כתיבת הגט אף על
58 ידי חרש שוטה וקטן, הוֹדִיעָךְ, שְׂאִין בְּחֵל לְשִׁמָּה - שאין צריך לכתוב
59 גט לשמה; וּמִשְׁנֵתוּנו כֵּרְבִי מַאִיר הִיא, דְאִמַּר לעיל (טו) עָדִי חֲתִימָה

משנה

גמרא